



## Информация за финансиран проект

<b>Наименование на конкурса:</b>
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2018 г.
<b>Основна научна област или обществен приоритет:</b>
Обществени науки
<b>Входящ № на проект:</b>
H25/3 от 31.08.2018г.
<b>Заглавие на проекта:</b>
Взаимовръзка между психо-социални и епигенетични характеристики при лица с проблемна употреба на психоактивни вещества
<b>Базова организация:</b>
Институт по Физиология на Растенията и Генетика, Българска Академия на Науките
<b>Партньорски организации:</b>
Няма
<b>Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):</b>
гл.ас. д-р Мария Кръстева
<b>Общ размер на отпуснатото финансиране:</b>
120 000 лева
<b>Разпределение на сумата по проекта между базовата организация и партньорите</b>
<b>Организация:</b>
Сума:
<b>Организация:</b>
Сума:
<b>Организация:</b>
Сума:
<b>Организация:</b>
Сума:



### **Резюме на проекта:**

Проблемната употреба на алкохол и наркотици е сред най-актуалните теми за съвременното общество и научната общност, както по отношение на необходимостта от изследване на рисковите фактори и етиологията на състоянието, така и поради нуждата от изработване на стратегии за подобряване на неговата превенция, лечение и рехабилитация. Тя се асоциира със сериозни последици, свързани с развитието, физическото и психично здраве, както на самите злоупотребяващи, така и с вреди върху благосъстоянието и здравето на хората от тяхното обкръжение. Природата ѝ е сожна и мултидимензионална, което е предпоставка за участието на различни психо-социални и биологични характеристики, чието комплицираното и променливо взаимодействие детерминира клиничната хетерогенност, развитието и изхода от състоянието. Редица изследвания от последните години насочват за участие на епигенетични механизми в етиологията на болестите, както и за наличие на корелация между психичния и епигенетичния статус.

Във връзка с това, предлаганият научно-изследователски проект си поставя за основна цел да се направи комплексен анализ на някои психо-социални и епигенетични характеристики при две групи от лица с проблемна употреба на психоактивни вещества - такива, които постъпват в програми за лечение с опиевни агонисти и такива в ремисия, както и да се потърси взаимовръзка между тези характеристики. Подходът към разрешаването на така поставения проблем се основава на подчертана интердисциплинарност, сътрудничество и координираност между участниците, и системност в изследванията.

При реализирането на проекта ще вземат участие висококвалифицирани специалисти: лекари, биолози и психолози. Изследванията ще бъдат проведени с помощта на съвременни методични подходи, между които: оценка на качеството на живота с помощта на генеричния въпросник на СЗО WHOQOL-BREF, установяване на наличието или отсъствието на травматични събития през живота на изследваните лица чрез въпросника BTQ (Brief Trauma Questionnaire), qRT-PCR анализ на генната експресия и бисулфитно секвениране за установяване на метилирането на специфични генни райони, както и методи за статистически обработка на получените данни.

Изпълнението на проектните дейности се очаква да има както научно-фундаментална, така и потенциална приложна стойност. В научен аспект, получените резултати ще обогатят наличните литературни данни за етиологичните основи и генезиса на зависимостите. В приложен аспект, тези знания ще подпомогнат определянето на по-ефективни превантивни и терапевтични подходи за хора, които експериментират и злоупотребяват с психоактивни вещества.



## Членове на научния колектив

<i>Организации/участници<sup>1</sup></i>	<i>Бележка<sup>2</sup></i>
<b>Базова организация:</b>	
Институт по Физиология на Растенията и Генетика, Българска Академия на Науките	
<b>Ръководител на научния колектив</b>	
гл.ас. д-р Мария Емилева Кръстева	
<b>Участници:</b>	
гл.ас. д-р Росица Желязкова Рачева	ПД
д-р Цвета Николаева Райчева	
гл. ас. д-р Теодора Кирилова Тасева-Минева	ПД
Яна Младенова Койчева	
Стилиана Василева Симеонова	СТ
<b>Партньорска организация:</b>	
<b>Участници:</b>	
<b>Партньорска организация:</b>	
<b>Участници:</b>	
<b>Партньорска организация:</b>	
<b>Участници:</b>	

Общ брой млад учен (МУ) .....

Общ брой постдокторант (ПД) .....2.....

Общ брой докторанти (ДО) .....

Общ брой студенти (СТ) .....1.....

<sup>1</sup> Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник

<sup>2</sup> Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), пенсионер (ПН) или учен от чужбина (УЧ) и съответната бройка.